

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

30.05.23 № 4-35/14-1940

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28, MD-2004

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate ridicată în cadrul procesului civil nr. 2a-4665/22 a apelului declarat Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii "Valentin Ignatenco", și Grab Mihail, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Teslaru-Ciugureanu Corina, în interes propriu și în interesele minorei și Ciugureanu Veaceslav către ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate a Consiliului Municipal Chișinău, Chiosea Lilia, Liubarscaia Svetlana, Capestru Elena, Purcel Ludmila, Grab Mihail, Nepaliuc Iurie, Chetraru Oleg și Șișman Aliona cu privire la încasarea prejudiciului moral

*Anexă: 1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 11 file
2. Încheiere din 25 mai 2023 pe 2 file
3. Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 octombrie 2022 pe 12 file*

Judecător al
Curții de Apel Chișinău

Vitalie Cotorobai

09:30
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1529
"05" 06 2023

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu

INSTITUȚIA MEDICO–SANITARĂ PUBLICĂ

SPITALUL CLINIC MUNICIPAL DE COPII „VALENTIN IGNATENCO”

MD–2019, strada Grenoble nr. 149, municipiul Chișinău

2. Numărul și data înregistrării

Număr de identificare de stat (IDNO): 1003600152640

3. Numele administratorului

Alexandru HOLOSTENCO

4. Telefon și e-mail

5. Reprezentant

Natalia Morari

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată)

7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În procedura Curții de Apel Chișinău se află pe rol spre examinare în ordine de apel cauza civilă nr. 2-18165684-02-2a-28122022 (număr atribuit manual nr. 3 2a-4665/22), la cererea de chemare în judecată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciugureanu-Teslaru Corina și Ciugureanu Veaceslav în interesele copilului _____, către Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii “Valentin Ignatenco”, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Capestru Elena, intervenient accesoriu Chettraru Oleg, intervenient accesoriu Chiosea Lilia, intervenient accesoriu Grab Mihail, intervenient accesoriu Șișman Aliona, intervenient accesoriu Liubarscaia Svetlana, intervenient accesoriu Purcel Ludmila, privind încasarea prejudiciului moral.

Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Centru nr. 2-181656684-12-2-25012021-2 (număr atribuit manual nr. 2-1433/2021) din 06 octombrie 2022 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciugureanu-Teslaru Corina și Ciugureanu Veaceslav în interesele copilului _____, către Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii “Valentin Ignatenco”, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Capestru Elena, intervenient accesoriu Chettraru Oleg, intervenient accesoriu Chiosea Lilia, intervenient accesoriu Grab Mihail, intervenient accesoriu Șișman Aliona, intervenient accesoriu Liubarscaia Svetlana, intervenient accesoriu Purcel Ludmila, privind încasarea prejudiciului moral, s-a dispus admiterea parțială a acțiunii civile la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciugureanu-Teslaru Corina și Ciugureanu Veaceslav în interesele copilului _____, către Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii “Valentin Ignatenco”, privind încasarea prejudiciului moral.

În motivarea Hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru nr. 2-181656684-12-2-25012021-2 (număr atribuit manual nr. 2-1433/2021) din 06 octombrie 2022, **prima instanță a făcut trimitere** la prevederile punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului (*eronat indicat de prima instanță în Hotărâre ca fiind pct. 7 subpct. 1) lit. c) al actului normativ respectiv*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 92-102, art. 265), potrivit căruia: *Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, el este obligat să solicite un consult cu alți specialiști sau să trimită bolnavul la aceștia.*

Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniem faptul că Înalta Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței

judecătorești. Din aceste rațiuni, Înalta Curte Constituțională a decis că **judcătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate**, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):

- *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova;*

- *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*

- *prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei;*

- *nu există o hotărâre anterioară a Curții având drept obiect prevederile contestate;*

În conformitate cu prevederile Articolului 12¹ alineat (2) Cod de Procedură Civilă nr. 225/2003, care stipulează Ridicarea excepției de neconstituționalitate.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

În acest sens, Înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie **competența exclusivă a Curții Constituționale**. Din aceste considerente, **judcătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale**, decât doar în condițiile menționate mai sus. Prin urmare, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale**.

C. Obiectul sesizării¹

1. **Controlul constituționalității** prevederilor punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017;
2. **Declararea neconstituționalității** a prevederilor punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017, și, în special **declararea neconstituționalității** cuvintelor „Dacă lucrătorul medical sau farmacistul

¹ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

consideră că nu are ...” din textul punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție²

1. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

*(adoptată la data de 29 iulie 1994,
republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 78, art. 140)*

Articolul 1. Statul Republica Moldova

.....

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6. Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7. Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8. Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținînd dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

² În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Articolul 15. Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16. Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 36

Dreptul la ocrotirea sănătății

(1) Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit.

(3) Structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii organice.

Articolul 43. Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Articolul 54. Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20–24.

.....

Articolul 55. Exercițarea drepturilor și a libertăților

Orice persoană își exercită drepturile și libertățile constituționale cu bunăcredință, fără să încalce drepturile și libertățile altora.

Articolul 72. Categoriile de legi

.....

(3) Prin lege organică se reglementează:

.....

- j) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;

 r) alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice.

Articolul 102 **Actele Guvernului**

- (1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
 (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

.....

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

2. Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017

(adoptată la data de 22 decembrie 2017,

publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7– 17, art. 34)

Articolul 5. Clasificarea normelor juridice

(1) În funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii.

(2) Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.

(3) Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

(4) Normele juridice derogatorii sînt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sînt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.

Articolul 8. Legea

(1) Legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, precum și de prezenta lege.

(2) Legile sînt de trei categorii – constituționale, organice și ordinare. În clauza de adoptare a legii se menționează categoria acesteia.

Articolul 10. Legea organică

(3) În conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) lit. p) din Constituție, prin lege organică:

.....

n) sînt reglementate structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mintale a persoanei;

.....

v) sînt reglementate alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice, conform art. 72 alin. (3) lit. r) din Constituție.

Articolul 14. Hotărîrea Guvernului

(1) Hotărîrea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru:

a) exercitarea atribuțiilor Guvernului și **pentru organizarea executării legilor;**

b) aprobarea proiectelor de lege, proiectelor de hotărîre a Parlamentului și proiectelor de decret al Președintelui Republicii Moldova, inițiate de către Guvern;

c) inițierea negocierilor asupra tratatelor internaționale;

d) alte scopuri pentru care este necesară adoptarea unei hotărîri de Guvern.

(2) Relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărîre de Guvern.

3. Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic

nr. 264/2005

(adoptată la data de 27 octombrie 2005,

publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 172–175, art. 839)

Articolul 1. Obiectul de reglementare al prezentei legi

(1) Prezenta lege stabilește bazele juridice și reglementează condițiile organizatorice și formele exercitării profesiei de medic.

(2) Prezenta lege stabilește cerințele față de persoana care dorește să practice profesiunea de medic, drepturile, obligațiile și responsabilitățile generale pentru a exercita această profesiune conform jurămîntului medicului.

Articolul 2. Statutul juridic al profesiei de medic

(1) Statutul juridic al profesiei de medic are la bază Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, alte acte normative referitoare la această profesiune.

(2) Dacă tratatul internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decît cele cuprinse în prezenta lege, se aplică normele tratatului internațional.

4. Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 192/2017

(aprobată la data de 27 martie 2017,
publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 92–102, art. 265)

Punctul 9.

Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, el este obligat să solicite un consult cu alți specialiști sau să trimită bolnavul la aceștia.

E. Argumentarea pretensei încălcării a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție³

Prin prevederile supuse controlului constituționalității ale punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017, se stipulează că: Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, el este obligat să solicite un consult cu alți specialiști sau să trimită bolnavul la aceștia.

Instituția Medico–Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii “Valentin Ignatenco” consideră prevederile normative ce urmează să fie supuse controlului de constituționalitate, drept dispoziții **neconstituționale** dat fiind că prevederile prenotate sunt **în contradicție** cu normele constituționale fundamentale ale Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 6, 7, 8 alin. (1) și alin. (2), art. 15, art. 16, art. 43 alin. (1), art. 54, art. 55, art. 72 alin. (1) lit. j) și lit. r), art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994.

Autorul sesizării consideră că dispozițiile criticate sunt imprevizibile și vin în contradicție articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 15 [*universalitatea*], 23 [*calitatea legii*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

La adoptarea unui act normativ sau a unei norme legale urmează a fi respectat cu strictețe principiul securității raporturilor juridice, ce determinat și asigurat de corespunderea lui celor 3 (trei) criterii de calitate a normei juridice: accesibilitate, previzibilitate și claritate.

În acest sens, considerăm că normele punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017, a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată, opinăm că nu corespunde criteriilor de previzibilitate și claritate.

Ori, în acest sens, se contată existența a unei situații incerte, exprimată prin ipoteza „Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are suficiente

³ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unu sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit, în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

cunoștințe sau experiență ...”, de care depinde obligația ulterioară de retrimiteră a pacientului către alți profesioniști în domeniul medical.

Considerăm respectiva situație juridică drept încălcări grave a regimului constituțional și legal, conferind normelor punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017, a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată, **un caracter discreționar și permite aplicarea sa arbitrară și abuzivă**, de natură să afecteze și să restricționeze exercitarea drepturilor constituționale fundamentale – dreptul la ocrotirea sănătății, stabilit prin art. 36 din Constituția Republicii Moldova, precum și dreptul la muncă stabilit prin art. 43 din Constituția Republicii Moldova.

Având în vedere această situația juridică duplicitară, înțelegem cert că normele juridice care reglementează subiectivitatea aprecierilor unui medic sau farmacist examinarea cazului unui anumit pacient sunt arbitrară. O normă care nu răspunde acestor criterii este de natură să genereze încălcarea drepturilor și libertăților persoanei, fapt prin care contravine mai multor prevederi constituționale concomitent, și anume art. 1 alin. (3), art. 15 și 23 din Constituția Republicii Moldova.

Constituția Republicii Moldova a impus implementarea unor mecanisme care să asigure transpunerea în realitate a valorilor pe care le promovează. Eficiența acestor mecanisme poate fi apreciată nu numai din punct de vedere al Legii Supreme, ci și din perspective legilor. Din aceste considerente, de felul cum sunt abordate problemele în situații concrete depinde eficiența mecanismelor. Propriu-zis, fiecare drept, fiecare libertate consacrată constituțional obligă statul să adopte legi care ar prevedea mecanismele ce ar permite transpunerea în viață a reglementărilor constituționale. În lipsa unor mecanisme electivă, aceste drepturi și libertăți rămân să fie doar declarative.

În acest sens, trebuie invocată și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Înalta Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit două cerințe principiale față de legi. În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta poate fi considerată „lege” doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului să-și controleze comportamentul: el trebuie să poată prevedea în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțe specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii (*The Sunday Times v. the United Kingdom* (nr. 1), 1979, §49; *Maestri v. Italia* din 2004 etc.).

Ori, normele analizate ale punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 nu corespund criteriilor de previzibilitate și claritate, și considerăm că, **prin consecință urmează să fie declarate neconstituționale de Înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova.**

În același timp, prevederile punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 nu-și au temei în prevederile vreunei legi organice sau ordinare, astfel cum acestea sunt reglementate prin prevederile constituționale ale art. 72 alin. (3) și alin. (4) din

Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994, cu trimitere la prevederile art. 10 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017.

Prin urmare, neavând la bază careva temeii legal corespunzător, normele analizate ale punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 nu corespund criteriilor legalitate și subordonare legii, și considerăm că, **prin consecință urmează să fie declarate neconstituționale inclusiv din acest considerent de către Înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova.**

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

1. Extras din Registrul de stat al persoanelor juridice privind Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii “Valentin Ignatenco” (Număr de Identificare de Stat (IDNO): 1003600152640. Anexat pe **1 (una) filă.**

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁴

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: **municipiul Chișinău**

Data: **25 mai 2023**

Director

Digitally signed by Holostenco Alexandru
Date: 2023.05.25 10:53:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandru HOLOSTENCO

**Instituția Medico-Sanitară Publică
Spitalul Clinic Municipal de Copii “Valentin Ignatenco”**

Semnătura _____

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

mun. Chișinău

25 mai 2023

Colegiul civil, comercial și de
contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Grefier

Ala Malîi

Angela Braga și Vitalie Cotorobai

Zoia Pleșca

examinând, în ședință de judecată publică, cererile de apel declarate de Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” și Grab Mihail, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 6 octombrie 2022, adoptată în cadrul cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Teslaru-Ciugureanu Corina, în interes propriu și în interesele minorei și Ciugureanu Veaceslav către ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate a Consiliului Municipal Chișinău, Chiosea Lilia, Liubarscaia Svetlana, Capestru Elena, Purcel Ludmila, Grab Mihail, Nepaliuc Iurie, Chetraru Oleg și Șișman Aliona cu privire la repararea prejudiciului moral, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

c o n s t a t ă :

La 24 mai 2018 Ciugureanu Veaceslav și Teslaru-Ciugureanu Corina, care acționează în interes propriu și în interesele minorei , s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate a Consiliului Municipal Chișinău, Chiosea Lilia, Liubarscaia Svetlana, Capestru Elena, Purcel Ludmila, Grab Mihail, Nepaliuc Iurie, Chetraru Oleg și Șișman Aliona, solicitând încasarea din contul ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” prejudiciu moral în sumă de 300000 lei pentru minora , suma de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru mama, Teslaru-Ciugureanu Corina și suma de 100000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru tata, Ciugureanu Veaceslav, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 6 octombrie 2022, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” în beneficiul reclamantei Teslaru-Ciugureanu Corina, în interesele minorei , suma de 150000 lei cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat de la ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” în beneficiul reclamantei Teslaru-Ciugureanu Corina, în interes propriu, suma de 30000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 100 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii. S-a încasat de la ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” în beneficiul reclamantului Ciugureanu Veaceslav suma de 20000 lei, cu

titlu de prejudiciu moral și suma de 100 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii. S-a încasat de la ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” în beneficiul statului suma de 100 lei, cu titlu de taxă de stat. În rest, pretențiile din cererea de chemare în judecată au fost respinse, ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 24 octombrie 2022 pârâta Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri.

De asemenea, nefiind de acord cu hotărârea numită, împotriva acesteia la 7 noiembrie 2022 intervenientul accesoriu Grab Mihail a declarat apel, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de apel Chișinău din 29 decembrie 2022 nu s-a dat curs, în temeiul art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, apelurilor declarate, părțile apelante fiind obligate la înlăturarea neajunsurilor procesuale identificate de instanță. În continuare, datorită înlăturării în termen de părțile apelante a neajunsurilor expuse de instanță, prin încheierea din 2 februarie 2023 cererile de apel au fost acceptate pentru examinare, cu intentarea procedurii în apel.

În cadrul ședinței din 25 mai 2023 reprezentantul apelantei, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, Morari Natalia a solicitat remiterea în adresa Curții Constituționale a sesizării privind controlul constituționalității prevederilor punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 și, anume, a sintagmei „Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are...”.

Susține partea, că în motivarea hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 6 octombrie 2022, prima instanță a făcut trimitere la prevederile punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 92-102, art. 265), potrivit căruia: Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, el este obligat să solicite un consult cu alți specialiști sau să trimită bolnavul la aceștia, care sunt în contradicție cu Articolele 1 alin. (3), 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 6, 7, 8 alin. (1) și alin. (2), art. 15, art. 16, art. 36, art. 43 alin. (1), art. 54, art. 55, art. 72 alin. (1) lit. j) și lit. r), art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994.

Audiind opinia părților, examinând materialele cauzei și motivele invocate de părți în susținerea poziției expuse, în coroborare cu cadrul legal aplicabil, Colegiul consideră necesar a admite demersul părții apelante privind sesizarea Curții Constituționale din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 12¹ Cod de procedură civilă:

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor

2

prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

(4) Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) al Constituției, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, raportând dispozițiile legale preciate la circumstanțele speței Colegiul conchide, că nu este îndreptățit de a se expune asupra temeiniciei sesizării Curții Constituționale înaintată de apelantul Racu Andrei, reținând doar că actul legal, în privința căreia apelantul invocă excepția de neconstituționalitate, intră în categoria actelor normative prevăzute expres și exhaustiv de art. 135 al Constituției, excepția este ridicată de o parte în proces - apelant, prevederile legale contestate sunt pertinente pricinii, pot fi aplicate în continuare la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, ce ar avea ca obiect controlul constituționalității normelor legale contestate, cererea de apel fiind acceptată pentru examinare prin încheierea instanței de apel din 2 februarie 2023.

Din aceste considerente, deoarece partea apelantă este îndreptățită de a sesiza Curtea Constituțională, situația întrunind criteriile impuse de lege pentru situațiile de acest gen, anterior enumerate, iar sesizarea părții adresată Curții urmând a fi expediată acesteia de către instanța de apel, Colegiul conchide în speță că urmează a fi admis demersul apelantei, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” privind remiterea sesizării, prin care se invocă excepția de neconstituționalitate a unor prevederi normative, în adresa Curții Constituționale, cu amânarea examinării cauzei până la soluționarea sesizării.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 12¹, 269-270 Cod de procedură civilă și Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 Colegiul, -

d i s p u n e:

Admite demersul reprezentantului apelantei, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, Morari Natalia privind remiterea Curții Constituționale a sesizării de excepție a neconstituționalității și se remite Curții sesizarea de excepție a neconstituționalității a prevederilor punctului 9 din Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 192/2017 și, anume, a sintagmei „Dacă lucrătorul medical sau farmacistul consideră că nu are...” depusă în cadrul cauzei civile inițiată la cererea de

chemare în judecată înaintată de Teslaru-Ciugureanu Corina, în interes propriu și în interesele minorei și Ciugureanu Veaceslav către ÎMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, intervenienți accesorii Ministerul Sănătății, Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate a Consiliului Municipal Chișinău, Chiosea Lilia, Liubarscaia Svetlana, Capestru Elena, Purcel Ludmila, Grab Mihail, Nepaliuc Iurie, Chetraru Oleg și Șișman Aliona cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței
Judecătorul**

Ala Malii

Judecătorii

Angela Braga

Vitalie Cotorobai

